

Raziyeh Khodayari, 08-677 27 13
raziyeh.khodayari@energiforetagen.se

m.remissvar@regeringskansliet.se
johanna.janson@regeringskansliet.se

Diarienummer: M2020/00276/K1

Naturvårdsverkets och Statskontorets rapporter Översyn av åtgärdsprogram om luftkvalitet

Energiföretagen Sverige samlar och ger röst åt omkring 400 företag som producerar, distribuerar, säljer och lagrar energi. Vårt mål är att utifrån kunskap, en helhetssyn på energisystemet och i samverkan med vår omgivning, utveckla energibranschen — till nytta för alla.

Energiföretagen Sverige instämmer med Naturvårdsverket att:

- Sveriges utsläpp av luftföroeningar har minskat betydligt de senaste decennierna,
- trots det har luftföroeningar fortfarande stor negativ påverkan på människors hälsa och miljön i Sverige och
- att *"Problemen med höga föroreningshalter och överskridanden av miljökvalitetsnormerna är störst i tätorter och trafiken är den huvudsakliga källan till utsläppen."*

Statskontoret skriver att *"om luftens föroreningshalter överskrider vissa miljökvalitetsnormer, det vill säga gräns- eller målvärden för olika ämnen och partiklar, ska en länsstyrelse eller kommun upprätta ett åtgärdsprogram för att luftkvaliteten åter ska följa normerna. Sedan 2004 har 15 sådana åtgärdsprogram upprättats i Sverige. Fem av dessa program har avslutats eftersom luftens föroreningshalter åter har varit inom gränsvärdena. Men i övriga tio fall riskerar gränsvärdena fortfarande att överskridas, trots att flera av åtgärdsprogrammen har funnits under lång tid."*

Båda myndigheterna föreslår en rad bland annat organisatoriska åtgärder för att förbättra effekterna och uppföljningen av åtgärdsprogrammen för luftkvalitet och Energiföretagen Sverige kan se hur dessa på ett bättre sätt kan stärka Sveriges efterlevnad av luftkvalitetsdirektivet. Dock är det viktigt att väga in kommunernas resursläge och verktyg vid utformningen av åtgärderna och de berörda organisationernas synpunkter torde väga tungt.

Energiföretagen Sverige anser därtill att regeringen och Sveriges regioner och kommuner bör lägga större fokus och intensifiera insatserna för elektrifiering av transporter i syfte att nå såväl klimatpolitiska som miljömål, i synnerhet luftkvalitetsmålen i svenska städer. Det kräver flera åtgärder bland annat att öka elnätets kapacitet och öka takten för installation av laddstationer.

Energiföretagen vill i synnerhet peka på de åtgärder som underlättar elektrifieringen av transporter:

- Det är för trångt i näten. Det riskerar att bli en flaskhals som hindrar både klimatomställning och tillväxt. Korta tillståndprocesserna radikalt för elnät, elproduktion och industri som ska ställa om från fossila bränslen. Långa och oförutsägbara tillståndprocesser är ett av de främsta hindren för en omställning som kan minska såväl utsläppen av klimatgaser som luftföroreningar.
- Ge Svenska Kraftnät i uppdrag att utföra ett brett förankrat samarbete med samhällets olika aktörer kring planering och prioritering av stamnätet och elnätskapacitet.
- Med smart stadsplanering kan kommunerna främja hållbara transporter, exempelvis genom att stimulera byggbolag att satsa på laddplatser, tillgång till bilpool och närhet till kollektivtrafik. Regeringen bör låta kommunerna själva få bestämma om de vill införa trängselavgifter och hur intäkterna ska användas, om miljözoner för personbilar där stadskärnan befrias från bensin- och dieselmotorer, och om parkeringsplatser som reserveras för bilpools- och miljöbilar.

Energiföretagen Sverige vill uppmärksamma regeringen på att övergången till fjärrvärme och kraftvärme har varit en av de viktigaste anledningarna till att Sveriges utsläpp av klimatgaser och luftföroreningar minskat kraftigt och att vi har fått betydligt bättre luft i städerna. Fjärrvärme och kraftvärme är också en viktig del av Sveriges energiförsörjning. Kraftvärme och fjärrvärme ger Sverige en ökad andel planerbar el och värme, oavsett väder och vind. Den ger Sverige el och värme lokalt, där det behövs och när efterfrågan är som störst. Trots det har fjärrvärme och kraftvärme fått en rad pålagor under senare år i form av nya och ökade skatter som riskerar att underminera dess konkurrenskraft. Regeringen bör därför ta fram en samlad strategi för konkurrenskraftiga villkor för fjärrvärme och kraftvärme.

Stockholm som ovan

Henrik Wingfors

Enhetschef Energisystem, Energiföretagen Sverige